

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

728

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Spanje scheidt migrantenkinderen van hun ouders»* (ingezonden 27 oktober 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 9 november 2020)

Vraag 1, 2 en 3

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Spanje scheidt migrantenkinderen van hun ouders»?¹ Wat is uw reactie op het bericht?

Deelt u de mening dat de scheiding van minderjarige migranten van hun ouders een grove schending is van internationaal erkende kinderrechten? Zo ja, kunt u uw antwoord toelichten? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat zo snel mogelijk een einde moet komen aan het scheiden van kinderen van hun ouders en dat reeds gescheiden kinderen en ouders op korte termijn moeten worden herenigd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1, 2 en 3

Ik heb kennisgenomen van deze berichtgeving. De beschreven situatie doet zich voor tijdens het identificatieproces, bij het vermoeden van kindersmokkel of identiteitsfraude. In de asielprocedure zelf worden kinderen niet gescheiden van de ouders.

Uit onder meer het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de Opvangrichtlijn volgt, dat het in beginsel niet in het belang van het kind is om te worden gescheiden van zijn ouders. Het is belangrijk dat deze rechten worden geborgd. Het scheiden van (een van) de ouders van hun kinderen mag dan ook slechts in uitzonderlijke situaties gebeuren en met name indien er concrete aanwijzingen zijn dat dit in het belang is van het kind, bijvoorbeeld indien het kind het slachtoffer is of dreigt te worden van misbruik of verwaarlozing. Het zonder goede reden scheiden van de ouder(s) van de kinderen betekent inderdaad een schending van internationaal erkende kinderrechten.

Tegelijkertijd moet, gezien de omvangrijke irreguliere migratie met smokkelschepen vanuit Noord- en West-Afrika, ook het risico op kindersmokkel- en handel worden onderkend. Het Spaanse Openbaar Ministerie heeft in dit

¹ Trouw.nl, 25 oktober 2020, «Spanje scheidt migrantenkinderen van hun ouders» (<https://www.trouw.nl/buitenland/spanje-scheidt-migrantenkinderen-van-hun-ouders~b7faeb4f/>)

kader een protocol geformuleerd waarin wordt gesteld dat, indien migranten bij aankomst niet kunnen aantonen familie te zijn, betrokkenen worden gescheiden totdat dit middels DNA-onderzoek alsnog is aangetoond. Het streven is om uiterlijk na 14 dagen de resultaten van dergelijk onderzoek binnen te hebben. In geheel Spanje zouden in 2020 ca. 650 DNA-onderzoeken zijn uitgevoerd, waarbij voor zover nu bekend alleen bij twaalf zaken op de Canarische Eilanden daadwerkelijk is overgegaan tot het toepassen van het protocol (d.w.z. scheiding van volwassenen en kind). Dit vond plaats tegen de achtergrond van een sterke toename van het aantal irreguliere aankomsten op de Canarische Eilanden die de capaciteit van de voorzieningen aldaar te boven ging.

Naar aanleiding van de berichtgeving heeft de Spaanse Staatssecretaris van migratie per direct twee opvanglocaties op de Canarische Eilanden beschikbaar gesteld voor gezinnen die in afwachting zijn van de DNA-resultaten, zodat er in het vervolg geen kinderen meer van de ouders gescheiden worden. Ook heeft de Spaanse Nationale ombudsman een onderzoek gelast naar de gang van zaken.

Vraag 4, 5 en 6

Heeft u contact met uw Spaanse ambtsgenoot opgenomen om uw afkeur van deze praktijken kenbaar te maken? Zo ja, welk resultaat heeft dit opgeleverd of verwacht u? Zo nee, waarom niet en gaat u alsnog contact opnemen? Bent u op de hoogte van het scheiden van kinderen van hun ouders als onderdeel van asielprocedures in andere Europese lidstaten? Bent u bereid om in Europees verband deze praktijken door Spanje af te keuren en op te roepen dat overal in Europa kinderen en hun ouders uitsluitel over hun asielprocedures in gezamenlijkheid moeten kunnen afwachten? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4, 5 en 6

Zoals eerder genoemd heeft de Spaanse Staatssecretaris voor migratie direct actie ondernomen naar aanleiding van de berichtgeving en heeft de Spaanse Nationale ombudsman een onderzoek ingesteld.

Voor zover mij bekend geldt in alle EU-lidstaten het uitgangspunt dat kinderen niet worden gescheiden van hun ouders gedurende de asielprocedure en doet dit zich in de andere lidstaten ook in de praktijk niet voor. In de voorstellen op het gebied van asiel en migratie, die de Europese Commissie op 23 september jl. presenteerde, vraagt de Commissie expliciet aandacht voor de situatie en behandeling van kwetsbaren². Zo stelt de Commissie dat het Europese netwerk voor voogdijschap moet worden versterkt, er adequate alternatieven moeten zijn voor detentie en dat snelle gezinshereniging moet worden bevorderd. Ook moet de opvang geschikt zijn voor kinderen en moeten kinderen toegang hebben tot juridische bijstand, onderwijs en integratiediensten. De Commissie benoemt daarbij ook het belang van het tijdig identificeren van mogelijke slachtoffers van mensen-smokkel als een belangrijk uitgangspunt.

Gelet op de ondernomen acties van de Spaanse autoriteiten, het lopende onderzoek van de Spaanse Ombudsman en de (concrete) ambities van de Commissie ten aanzien van de positie van (alleenstaande) minderjarige migranten, acht ik het niet nodig om hier apart aandacht voor te vragen.

² COM (2020) 609